

[Poul Møller.]

vareområde. Men det er til gengæld klart, at subsidier fra fremmede landes statskasser ikke uden videre kan komme forbrugerne på det danske hjemmemarked til gode på den måde, at den nedsatte eksportpris, der er blevet resultatet af udenlandsk subsidiepolitik, også presser hjemmemarkedets pris stærkt ned. Derfor er vi rede til under udvalgsbehandlingen at se på, hvordan man kan imødegå en sådan udenlandsk subsidiepolitik, så at danske landbrugere ikke på det danske hjemmemarked kommer til at mærke følgerne af det, der i forvejen er alvorligt for dem.

Det er også for os klart, at de øgede omkostninger, som landbruget er ude for med hensyn til ejendomsskatterne og lønfastsættelsen, naturligvis ikke kan dækkes, hvis afregningsprisen, eksportprisen, samtidig er faldende eller i hvert fald stabil, således at den ikke giver nogen dækning for nye omkostninger. Derfor vil jeg gerne i denne forbindelse spørge den højtærede landbrugsminister, om det lovforslag vi her har til første behandling, er et resultat af de lønforhandlinger, der blev ført i fjor forår, og en del af de tilsagn, som da blev givet af den høje regering for at få dansk landbrug til at acceptere højere lønninger i landbrugererhvervet. Er det en udløber af disse overenskomster, og hvorfor kommer det så først nu? Jeg har forstået af bemærkningerne til lovforslaget, at man allerede i fjor fra mejeribrugets side ønskede et forslag som dette. Men vi vil altså gerne have klaret, om det hænger sammen med de omkostningsforøgelser, vi selv har skabt bl. a. ved det forlig, regeringen har indgået med Landbrugets Arbejdsgiverforening.

Vi vil også gerne have klarhed over, om der skulle findes andre veje til at imødegå den udenlandske subsidiepolitik. Det er nemlig ingenlunde givet, at fordi man vil acceptere en løsrivelse af hjemmemarkedspriserne fra eksportpriserne, som vi vil gøre det stillet over for den nødvendighed, subsidiepolitikken i udlandet har skabt, skal det ske derigennem, at staten fastsætter eller garanterer visse mindstepriser. Det er jo et uhyre farligt perspektiv at overlade til en forsamling som dette høje ting at fastsætte priser. Det er noget, vi i alminde-

lighed — heldigvis da — afholder os fra. Det er noget, der kan give dystre perspektiver fremover, hvad angår andre varegrupper. Vi kan nok regne med, at inden for landbrugsvareområdet kommer der inden så længe andre varegrupper, der ønsker tilsvarende ordninger. Vi kan regne med, at andre erhverv måske kan have den samme interesse i, at folkettingen fastsætter priser, og vi kan vel også klart se, at hvis vi skal til at fastsætte priser her i tinget, er vejen ikke så lang, før vi skal til at fastsætte lønninger og omkostningernes højde i det hele, og så er vi inde i et restriktivt system, som er værre end det, vi havde i krigsårene. For landbrugsvarernes vedkommende kan vi meget nemt herigennem komme ind i det, jeg vil kalde svenske tilstande, og som formentlig ingen i det høje ting kunne ønske sig.

Derfor må det spørgsmål rejses, om ikke staten gennem sine importforbud på disse vareområder har givet erhvervet den fornødne mulighed for selv at fastsætte sine priser under monopoltilsynets kontrol. Andre erhverv, andre virksomheder kan jo for så vidt fastsætte deres priser; de må ikke være urimelige, og monopoltilsynet må på et prisområde som dette se, om priserne dækker omkostningerne. Men det er jo en helt anden fremgangsmåde at overlade til landbruget at fastsætte, hvilke priser det vil sælge sine egne varer til, end at overlade til folkettingen at bestemme, hvilke priser der skal garanteres dansk landbrug.

Jeg vil derfor rejse det spørgsmål, dels nu og dels under udvalgsbehandlingen, om man juridisk tilstrækkeligt har undersøgt spørgsmålet om, hvorvidt landbruget selv kan fastsætte sine priser på det danske hjemmemarked, hvor en udenlandsk konkurrence ikke kan gøre sig gældende, og om man også har undersøgt den praktiske mulighed for at gennemføre en sådan prisfastsættelse. Det er muligt, at det er her, det kniber, at man er bange for, at private handlende skulle sælge smør til underpris, og at man vanskeligt kan tænke sig, at monopoltilsynet skulle reagere over for dem, der sælger billigt her i landet — det er i hvert fald endnu ikke blevet forbudt. Men i hvert fald ønsker vi en uddybning af hele dette spørgsmål, fordi det må være rigtigere